

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
1.2 Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3 Departamentul	FILOSOFIE
1.4 Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5 Ciclul de studii	LICENTA
1.6 Programul de studiu / Calificarea	FILOSOFIE / FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ONTOLOGIE						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. asoc. Dr. Codruța-Mariana Porcar						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. asoc. Dr. Codruța-Mariana Porcar						
2.4 Anul de studiu	2/3	2.5 Semestrul	4/6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	70 conv				
3.8 Total ore pe semestru	56 fiz. /154 conv.				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice • C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente • CT3 Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul are drept scop cercetarea analitică și sistematică a conceptului de ființă, considerat de cei mai mulți dintre gânditori, cel mai important concept al filosofiei, precum și a unora din conceptele corelative acestuia – cum sunt conceptele de devenire, gândire, limbaj etc. , la care a fost redus și în care a fost echivalat uneori conceptul însuși de ființă. O parte însemnată a cursului este rezervată prezentării marilor dispute filosofice pe această temă și, în special, modului în care gândirea modernă și postmodernă înțelege să reinterpreteze conceptul de ființă. Cursul se încheie cu schițarea unui posibil model de revalorificare și resemnificare a Ontologiei.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • cunoașterea și înțelegerea principiilor, procedurilor și paradigmatelor diferitelor teorii ale ontologiei ca ramură a filosofiei; • utilizarea în mod adecvat a conceptelor analitice majore din ontologie – diferența ontologiei, ființă, ființare, ontologie fundamentală, facticitate, lume, interpretare; • perceperea succesiunii istorice a diferitelor teorii și practici ontologice; • descrierea particularităților definitorii ale diferitelor ontologii și înțelegerea interpretărilor postmoderne în raport cu cele tradiționale și moderne; • utilizarea cadrului de lucru ontologic pentru interpretarea evenimentelor contemporane importante.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Problema ființei la Aristotel	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
2. Proprietățile cele mai generale ale ființei (I): existență și posibilitate	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
3. Proprietățile cele mai generale ale ființei (II): durată și devenire	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	

4. Explicarea existenței prin concepte <i>a priori</i> : René Descartes	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
5. Aproprierea fenomenologică a ontologiei aristotelice: Franz Brentano	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
6. Probleme fenomenologice ale ontologiei: reducția și constituirea intersubiectivității în <i>Meditațiile carteziene</i> (Edmund Husserl)	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
7. Exemple de ontologii fenomenologice: Jean Paul Sartre	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
8. Discursul filosofic: natura și funcția ontologiei în fundamentarea discursului filosofic la Martin Heidegger	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
9. Distincția „ființă-ființare” în ontologia contemporană a lui Martin Heidegger (I)	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
10. Distincția „ființă-ființare” în ontologia contemporană a lui Martin Heidegger (II)	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
11. <i>Dasein</i> -ul ca ființare exemplară	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
12. Percepția ființării ca reprezentare, prezență și absență	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
13. Ontologii postmoderne ale sinelui: Baudrillard, Deleuze și Guattari	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	
14. Ontologia ca hermeneutică: limbă și ființă la Martin Heidegger	-curs interactiv cu fundament de prelegere -discuții pe baza unor exemple	

Bibliografie

1. Aristotel, *Metafizica*.
2. Vasile Frăteanu, *Ființa, devenirea, gândirea, limbajul*, Presa Universitară Clujeană, 1999
3. Vasile Frăteanu, *Tratat de metafizică*, ediția a II-a revăzută, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 2006
4. René Descartes, *Discurs asupra metodei*, București, Mondero, 1999
5. René Descartes, *Meditații metafizice*, București, Crater, 1997
6. Franz Brentano, *Despre multipla semnificație a ființei la Aristotel*, București, Humanitas, 2003
7. Edmund Husserl, *Meditații carteziene*, București, Humanitas, 1994
8. Jean-Paul Sartre, *Ființa și neantul*, București, Paralela 45, 2004
9. Martin Heidegger, *Repere pe drumul gândirii*, București, Editura Politică, 1988
10. Martin Heidegger, *Ființă și timp*, București, Humanitas, 2006
11. Martin Heidegger, *Ontologie – Hermeneutica facticității*, București, Humanitas, 2008
12. Martin Heidegger, *Principiul identității*, București, Crater, 1991
13. Anthony Elliott, *Concepts of the Self*, ed. a 3-a, Cambridge, Polity, 2013
14. Frederik Olafson, *What is a Human Being?*, CUP, 1995

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Ontologie și limbă	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
2. Adevăr și Realitate	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	

3. Entități (ființări) și reducere fenomenologică	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
4. Ontologii ale naturii, omului și societății	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
5. Ontologie și interpretarea lumii (I): facticitate	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
6. Ontologie și interpretarea lumii (II): ființa-în-lume	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
7. Principiul identității revizuit: două perspective complementare	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
8. Realismul ontologic	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
9. Nominalismul ontologic	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
10. Necesari și posibil – contribuțiile lui David Lewis și Alvin Plantinga	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
11. Fundamentarea conceptelor ontologice analitice la Russell: aparență, qualia, substanță	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
12. Ontologii analitice (I): Proprietăți ale lumii	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
13. Ontologii analitice (II): Relațiile ființelor umane cu lumea	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
14. Ontologii analitice (III): Cauze și efecte ale relațiilor cu lumea	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	

Bibliografie

1. Herbert Hochberg, *Logic, Ontology, and Language. Essays on Truth and Reality*, Munich: Philosophia Verlag, 1984
2. Edmund Husserl, *Meditații carteziene*, București, Humanitas, 1994
3. Ingvar Johansson, *Ontological Investigations: An Inquiry into the Categories of Nature, Man and Society*, Londra, Routledge, 1989
4. Martin Heidegger, *Ontologie – Hermeneutica facticității*, București, Humanitas, 2008
5. Martin Heidegger, *Ființă și timp*, București, Humanitas, 2006
6. P.F. Strawson, *Entity and Identity and Other Essays*, OUP, 2000
7. Martin Heidegger, *Principiul identității*, București, Crater, 1991
8. Michael Loux, *Metaphysics: A Contemporary Introduction*, ed. a 3-a Routledge, 2006
9. Alvin Plantinga, „Actualism and possible worlds”, *Theoria*, vol 42, pp 139–60, 1976
10. David Lewis, *Philosophical Papers*, 2 vol, Oxford, Oxford University Press, 1986
11. Bertrand Russell, *Problems of Philosophy*, Oxford, Clarendon Press, 1912
12. Peter van Inwagen, *Metaphysics*, a 3-a ediție, Westview Press, 2008

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu cerințele comunității profesionale și cele ale mediului academic din țară și din străinătate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-însușirea cunoștințelor predate la curs; -capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se face atât pe parcursul semestrului cât și la finalul semestrului.	
	- asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul Ontologiei; -însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Redactarea unei lucrări care să corespundă exigențelor academice specifice filosofiei.	66 % din nota finală.
10.5 Seminar/laborator	- Însușirea cunoștințelor predate și discutate la seminar.	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului - verificare orală - cât și în timpul examinării finale.	
	- Activitate de seminar: participare activă la discuțiile și la comentariile de text.		33% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Redactarea unei lucrări cu temă la alegere care să corespundă exigențelor academice specifice filosofiei. • Utilizarea plagiatului în cadrul lucrărilor elaborate va determina anularea evaluării. 			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....